

Derde nieuwsbrief van het Soz Fonds

december 2009

Hiwaproject project voor dove en slechthorende kinderen slaat aan!

Een korte terugblik

In onze vorige nieuwsbrief beschreven we het Samalproject dat in 2007 is afgerond. Alle informatie daarover staat nog steeds op onze website waar ook de nieuwsbrieven nog beschikbaar zijn. Het Samalproject werd mogelijk gemaakt door de vele giften van onze donateurs, de opbrengst van ons benefietfeest en de bijdrage van NCDO.

Het tweede project: Hiwa

Ons tweede project, het Hiwaproject, is gericht op het verbeteren van het onderwijs op scholen voor dove en slechthorende kinderen. Op dit moment krijgen de leerlingen aan de scholen voor dove en slechthorende kinderen les van gewone leraren die de leermiddelen uit het reguliere onderwijs gebruiken. De leerlingen volgen hetzelfde lesprogramma als de horende kinderen, uit dezelfde boeken. Echter door hun handicap kunnen ze de lesstof onvoldoende volgen. Daarnaast is er een gebrek aan gebaren in de Koerdische gebarentaal en wordt niet door iedereen voor hetzelfde begrip hetzelfde gebaar gebruikt.

In Koerdistan/Noord-Irak bestaat geen opleiding voor leerkrachten aan het speciaal onderwijs. Door de jarenlange isolatie van Irak en vooral Koerdistan vanwege de recente oorlogen zijn kennis en voorzieningen van de scholen ernstig achtergebleven bij de ontwikkelingen in westerse landen. De directeur en de leraren van de Hiwa-school voor dove en slechthorende kinderen in Sulamanya hebben ons gevraagd om hulp op het gebied van kennisoverdracht. Bevordering van de deskundigheid van de leraren leidt tot een duurzame verbetering. Wij vonden dit een zeer zinnig voorstel maar besloten het werkgebied uit te breiden tot alle scholen voor dove en slechthorende kinderen in Koerdistan/Noord-Irak. Tevens wilden we het ministerie van Sociale Zaken en Arbeid, waaronder het speciale onderwijs valt, bij dit project betrekken. De duurzaamheid moet uiteindelijk door de overheid gewaarborgd worden.

Eind 2007 is onze voorzitter naar Koerdistan gegaan om over de mogelijkheid van onze hulp te spreken met het ministerie en met de scholen.

De deskundigen van Viataal International voor een klas met leraren

Er zijn drie grote en een kleine school voor deze kinderen, die alle vier in ons project worden betrokken. De deskundigheid die voor zo'n project nodig is, vonden we bij Viataal International, een Nederlandse organisatie, gespecialiseerd in het opzetten van onderwijsprojecten voor dove en slechthorende kinderen in ontwikkelingslanden. Viataal is gevestigd in Sint-Michielsgestel.

In 2008 en 2009 hebben we in samenwerking met Viataal International al heel veel gedaan aan voorbereidingen voor en daadwerkelijke hulp aan het onderwijs aan dove en slechthorende kinderen op de vier scholen in Sulamany, Arbil, Dohuk en Koya. De specialisten van Viataal zijn, samen met de voorzitter van het Soz Fonds als onmisbare hulp, tolk en intermediair, reeds driemaal (najaar 2008 en voorjaar en najaar 2009) in Koerdistan geweest.

De stand van zaken van het dovenonderwijs en de hulpvraag werd in november 2008 in kaart gebracht. Daarbij werden de leiding, leraren en klassenassistenten van de scholen, vertegenwoordigers van de Koerdische regering en de ouders van de kinderen actief betrokken. Er bleek behoefte aan uitbreiding van de gebarentaal en verbetering van de kennis over de ontwikkeling en de leersituatie van dove en slechthorende kinderen.

In april 2009 werd gestart met de training van de leerkrachten. Deze training is in het najaar 2009 uitgebreid en voortgezet. Alle betrokkenen ter plekke zijn zeer enthousiast over de kennis en de praktische vaardigheden die zij aangereikt krijgen.

Om onze werkzaamheden in Koerdistan/Noord-Irak beter te kunnen uitvoeren zijn er twee lokale organisaties opgericht. In 2006 werd met het Soz Fonds in Sulamany begonnen en in april 2009 is ook in Arbil een Soz Fonds opgericht. Hierin hebben onder andere de directeur van de Hiwa-school in Arbil, mevrouw Tanya Jamal en dr. Arif Hito (de Secretaris Generaal van het ministerie van Sociale Zaken en Arbeid) en dr. Bayan Rasul zitting. Zij begeleiden het project vanuit Koerdistan/Noord-Irak. Dr. Bayan is een uit Nederland naar Koerdistan teruggekeerde arts/psychiater, die jarenlang in Nederland heeft gewerkt. Ze is bovendien ervaringsdeskundige als moeder van een dove zoon die vanaf zijn vierde jaar bij Viataal naar school ging.

De leraren van de Hiwa-school in Sulamany met hun certificaten na het voltooien van de cursus

Het projectplan dat door Viataal Internationaal is geschreven wordt ondersteund door het Soz Fonds en ook door het Ministerie van Sociale Zaken en Arbeid in Koerdistan. De nieuwe minister heeft ons de langdurige steun van het ministerie toegezegd. De leerkrachten voelen zich enorm ondersteund, vooral omdat ze in het najaar van 2009 opnieuw een tweewekelijks trainingsprogramma aangeboden kregen, toen vier specialisten van Viataal en onze voorzitter weer naar Koerdistan gingen. Tijdens de training leren de leraren nieuwe manieren van onderwijs, waarbij de leerlingen veel actiever bij de lessen worden betrokken (bijvoorbeeld door toneelstukjes te spelen) en er meer gebruik wordt gemaakt van visuele hulpmiddelen.

Ook worden de ouders actief betrokken bij de opleiding van hun slechthorende en dove kinderen door de door Viataal geïnstrueerde leraren. Kennis over doofheid en de gebarentaal en de mogelijkheid die scholing biedt, zijn bij veel ouders onbekend. Dit leidt er toe dat kinderen pas zeer laat of zelfs nooit

naar school gaan en de communicatie zeer gebrekkig verloopt. Door ons project zullen we een betere communicatie tussen ouders en hun kinderen bewerkstelligen.

Bijeenkomst van het Soz Fonds, Viataal International en de ouders van de dove kinderen uit Arbil

We proberen de Koerdische Doven Associatie te betrekken bij het project. Het eerste gesprek daarover heeft inmiddels plaatsgevonden. We hopen dat dit een inleiding zal blijken te zijn voor een langdurige en vruchtbare samenwerking.

We zijn onze donateurs erg dankbaar dat we het project mede door hun steun hebben kunnen uitvoeren. We hebben flinke bijdragen ontvangen via acties op verjaardagen, waar we ons project onder de aandacht brachten. Maar vooral was er weer een schitterend benefietfeest op 29 november 2008 in de Laagte in Amstelveen. Er werd voorlichting gegeven over de situatie in Koerdistan door Mient-Jan Faber en informatie verstrekt over het Hiwaproject door medewerkers van Viataal International. We waren vereerd door het bezoek van mevrouw Pary Shawki van de Irakese ambassade en burgemeester Jan van Zanen, die ons toesprak. Er werd lekker gegeten, gezongen en

Feest van het Soz Fonds, november 2008

muziek gemaakt, maar vooral met veel plezier gedanst. De Laagte werd ons gratis ter beschikking gesteld door bemiddeling van Banoo Kiani Haftlang.

De gemeente Amstelveen heeft ons tweemaal een subsidie toegekend: voor de missie in het najaar van 2008 en voor de twee missies in 2009. Regelmatig wordt er in de *Nieuwsbrief Internationaal Amstelveen* bericht over het Soz Fonds.

De Fiep Westendorp Stichting en het Co Schippersfonds hebben ons voor het Hiwaproject ruimhartig gesteund. Uiteraard zijn we zeer blij met deze donaties. Het NCDO kende ons onder hun KPA-programma een grote subsidie toe voor het gedeelte van het project in november 2009 en het vervolg in het voorjaar van 2010.

Viataal kreeg een subsidie van het Hermusfonds die voor het Hiwaproject is aangewend.

Een groot deel van de kosten in Koerdistan wordt steeds betaald door de Koerdische overheid en ook de scholen hebben waar zij dat konden bijgedragen. Ons streven is dat in de toekomst de Koerdische overheid het onderwijs aan dove en slechthorende kinderen en hun leraren zal overnemen. Deze is steeds zeer nauw betrokken bij alle fasen in het project. Uit de financiële ondersteuning en het tonen van

betrokkenheid kunnen we opmaken dat ze daadwerkelijk geïnteresseerd zijn in de dove en slechthorende kinderen en dat ze zich hun lot aantrekken.

In de media in Koerdistan krijgt ons project steeds meer aandacht. Zo werden onze voorzitter en de medewerkers van Viataal voor enkele lokale kranten geïnterviewd en was er een televisie-interview van een uur met onze voorzitter over Stichting Soz Fonds en gehandicapte kinderen. Ook dit geeft veel vertrouwen voor de toekomst en stimuleert ons en de Koerdische overheid.

Onze plannen voor de toekomst

Wanneer het Hiwaproject volledig kan draaien op financiering door de Koerdische overheid, trekken wij ons terug. Viataal International kan dan zonder onze financiële hulp het projectplan verder uitvoeren. Het Soz Fonds wil zich dan gaan inspannen om het onderwijs aan en de onderwijsvoorzieningen voor verstandelijk gehandicapte kinderen te helpen verbeteren. De voorbereidingen daartoe (inventarisatie van het huidige onderwijsniveau door middel van een door ons opgestelde vragenlijst en inzicht in de verbeteringswensen en de nodige contacten aldaar) zijn reeds gelegd. Tot onze vreugde blijkt er een in Duitsland opgeleide pedagoog werkzaam te zijn op een school voor verstandelijk gehandicapten in Sulamanya. Wij hebben contact met hem gehad en hij wil graag samen met ons aan de verbetering van het onderwijs aan gehandicapte kinderen werken.

Hoe kunt u ons helpen?

We hebben dankzij uw steun al veel kunnen doen.

We willen duurzame hulp bieden aan gehandicapte kinderen in Koerdistan/Noord-Irak. We hebben daartoe de contacten gelegd die continuïteit moeten garanderen. Na dit project zullen de docenten van de dovenscholen in bovengenoemde steden in Koerdistan de door hen zo gewenste specifieke deskundigheid hebben opgedaan die nodig is om les te geven aan dove en slechthorende kinderen. Alle leerlingen van deze vier scholen zullen hier baat bij hebben, nu en in de komende generaties!

Groeten van kinderen uit de Hiwa-school!

Ons huidige project en de nieuwe plannen hebben echter opnieuw uw belangstelling en geldelijke steun nodig. Behalve geld kunnen we uw deskundigheid ook goed gebruiken bij het uitwerken van onze plannen. Kennis over het speciaal onderwijs of leer- en hulpmiddelen voor gehandicapte kinderen zijn zeer welkom.

Als u ons financieel wilt steunen, dan kunt uw bijdrage overmaken op onze girorekening **480 79 04** ten name van Stichting Soz Fonds in Amstelveen.

Giften aan onze stichting zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.

Voor nog meer informatie over onze stichting kunt u kijken op www.sozfonds.nl

Als u ons actief wilt helpen kunt u een e-mail sturen aan: info@sozfonds.nl